

Immateriärrättsintensiva industriers bidrag till ekonomiska resultat och sysselsättning i den Europeiska Unionen

Produktivitetsanalys September 2013

Immateriärrättsintensiva industriers bidrag till ekonomiska
resultat och sysselsättning i den Europeiska Unionen.

SAMMANFATTNING

KONTORET FÖR HARMONISERING
INOM DEN INRE MARKNADEN
(VARUMÄRKEN OCH MÖNSTER)

Immateriellrättsintensiva industriers bidrag till ekonomiska resultat och sysselsättning i den Europeiska Unionen

Produktivitetsanalys September 2013

Immateriellrättsintensiva industriers bidrag till ekonomiska resultat och sysselsättning i den Europeiska Unionen.

Inledning

Innovation är ett av de områden som ingår i de fem centrala målen i Europa 2020, den tioårsstrategi för tillväxt som EU har antagit i syfte att skapa en mer konkurrenskraftig industri med ökad sysselsättning. Det har aldrig varit så viktigt som i dag med alltmer globaliserade marknader och en kunskapsbaserad ekonomi att främja en god cirkel som utgår från investeringar i forskning och utveckling och leder till arbetstillfällen – via innovation, konkurrensfördelar och ekonomisk framgång. Denna process är beroende av många olika faktorer, men ett effektivt system för immateriella rättigheter är utan tvivel en av de viktigaste med tanke på immaterialrättens möjligheter att uppmuntra kreativitet och innovation i alla dess olika former och på alla ekonomiska områden.

Europa har redan en lång tradition på detta område: De europeiska länderna har spelat en framträdande roll i skapandet av ett modernt och balanserat system för immateriella rättigheter som inte bara garanterar att innovatörer får sina rättmätiga belöningar utan även stimulerar en konkurrenskraftig marknad. Det är i vilket fall som helst livsviktigt att se till att systemet förblir ett användbart instrument för att genomföra nya strategier för innovation som är utformade för att dessa mål ska nås. Samtidigt har det kommit flera uppmaningar från industrin om nya indikatorer för att mäta immaterialrättens inverkan på ekonomin. Med tanke på de frågetecken som ibland har rests i den offentliga debatten rörande immaterialrättens roll som stöd för innovation och kreativitet är det dessutom viktigt att fakta och siffror presenteras för att säkerställa att debatten byggs på säkra uppgifter.

Därför har Kontoret för harmonisering inom den inre marknaden genom det Europeiska observatoriet avseende intrång i immateriella rättigheter beslutat tillsammans med Europeiska patentverket att genomföra denna studie i samarbete med kommissionen, särskilt GD Inre marknaden och tjänster samt Eurostat.

Åtskilliga studier har redan gjorts om specifika immateriella äganderätter, industrisektorer eller länder. Denna studie från harmoniseringskontoret och Europeiska patentverket är emellertid den första som kvantifierar det övergripande bidrag från immaterialrättsintensiva industrier som kommer EU:s ekonomi till del i fråga om produktion, sysselsättning, löner och handel och som tar hänsyn till de viktigaste immateriella äganderätterna (patent, varumärken, mönsterskydd, upphovsrätt och geografiska beteckningar [GB]). Trots ett konservativt betraktelsesätt, som återspeglas i de rigorösa metoder som använts, är de viktigaste resultaten mycket slående: Immateri-

alrättsintensiva industrier genererar mer än en fjärdedel av sysselsättningen och mer än en tredjedel av den ekonomiska verksamheten inom EU.

Från patentverkets och harmoniseringskontorets sida hoppas vi att denna studie ska bli en användbar informationskälla för alla målgrupper (t.ex. beslutsfattare, byråer för immateriella rättigheter, industrier och forskare). Vi planerar att uppdatera siffrorna regelbundet för att kunna följa framtida tendenser, och vi hoppas även att vi ska kunna utvidga studien till att omfatta länder utanför EU. Med tanke på de intressanta inblickar som jämförelser kan ge skulle vi i högsta grad välkomna liknande studier i andra regioner i världen.

António Campinos
Ordförande, KHIM

Benoît Battistelli
Ordförande, EPO

Gemensam projektgrupp

KHIM

EPO

Nathan Wajsman, chefsekonom**Nikolaus Thumm**, chefsekonom
(till och med juni 2013)**Michał Kazimierczak**, ekonom**George Lazaridis**, ekonom**Carolina Arias Burgos**, ekonom

Fabio Domanico, ekonom

Francisco García Valero, ekonom**Geert Boedt**, dataanalytiker**Antanina Garanasvili**, ekonomisk konsult**Andrei Mihailescu**, forskningsassistent

Vi vill tacka följande organisationer och personer:

Författarna till denna rapport har mottagit värdefulla synpunkter från UK Intellectual Property Office (UK IPO), Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) och United States Patent and Trademark Office (USPTO), vars tidigare rapport om immaterialrättsintensiva industrier i Förenta staterna var den första studien av detta slag.

EU:s statistikkontor, Eurostat, har gett värdefullt stöd genom att fylla i luckor i den publicerade statistiken och senare bekräfta resultaten.

Författarnas tack för synpunkter på utkastet till denna rapport riktar sig till GD Inre marknaden och tjänster, John Mogg, ordförande för rådgivande styrelsen för Europeiska observatoriet avseende intrång i immateriella rättigheter, Ian Hargreaves, professor i digital ekonomi, Cardiff University, och Tony Clayton, chefsekonom vid UK-IPO, och Mariagrazia Squicciarini, chefsekonom vid OECD.

Europeiska observatoriet avseende intrång i materiella rättigheter ("observatoriet")¹ har bland annat till uppgift att tillhandahålla faktabaserad information om immateriella rättigheters inverkan på och dess roll inom EU:s ekonomi samt allmänhetens uppfattning om detta. För att genomföra dessa uppgifter leder observatoriet ett program för socioekonomiska studier. På liknande sätt avser Europeiska patentverket (EPO) att öka medvetenheten om den ekonomiska och sociala betydelsen hos systemet för industriell äganderätt.

Den rapport som nu föreligger och som genomförts som ett gemensamt projekt mellan harmoniseringskontoret och EPO med stöd av synpunkter från andra immaterialrättsbyråer, tjänsteavdelningar inom kommissionen och internationella organisationer är den första större studien med utgångspunkt i samarbetet mellan de båda institutionerna. Syftet är att tillhandahålla en första brett upplagd och pålitlig bedömning av hur industrier som i hög grad utnyttjar olika typer av immateriella rättigheter sammantaget bidrar till ekonomin i EU som helhet samt till ekonomin i de olika medlemsstaterna. Kroatien blev EU:s 28:e medlemsstat den 1 juli 2013, men eftersom det inte fanns tillräckligt med uppgifter om Kroatien när analysen genomfördes på hösten 2012 och våren 2013, omfattar studien bara de 27 stater som var medlemmar före juli 2013.

1 - Observatoriet överfördes till Kontoret för harmonisering inom den inre marknaden enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 386/2012 av den 19 april 2012, som trädde i kraft den 5 juni 2012.

Studien omfattar ett brett spektrum av immateriella rättigheter² – varumärken, patent, mönsterskydd, upphovsrätt och geografiska beteckningar (GB) – och behandlar en rad ekonomiska indikatorer, särskilt bruttonationalprodukt (BNP), sysselsättning, utrikeshandel och löner. Den innehåller inte några politiska rekommendationer, eftersom detta inte ingår i uppdraget. Däremot är syftet att tillhandahålla uppgifter som beslutsfattare kan använda i sitt arbete samt att ge ett underlag som kan öka allmänhetens medvetenhet om immateriella rättigheter i Europa.

Avsikten med studien är att tillhandahålla resultat som kan jämföras med de resultat som redovisats om Förenta staternas ekonomi. Den metod som har använts liknar därför mycket den som användes i den banbrytande studie som publicerades i mars 2012 av verket för ekonomi och statistik inom Förenta staternas näringsdepartement och patent- och varumärkesmyndighet (United States Patent and Trademark Office, USPTO).³

2 - Det kan vara till hjälp att mer exakt definiera några av de immaterialrättsrelaterade termer som används i den här rapporten. "Immateriella tillgångar" är vanligen, men inte alltid, resultatet av innovation. Men begreppet är vidare än "immateriella rättigheter", eftersom det omfattar kunskap, såsom företagshemligheter och affärsmetoder, som inte har registrerats, antingen för att det inte finns något rättsligt system för dessa tillgångar eller för att företaget har valt att inte skydda dem. I den här studien syftar "immateriella rättigheter" på de fem rättigheter som ingår i analysen: patent, varumärken, mönsterskydd, upphovsrätt och geografiska beteckningar.

3 - För enkelhetens skull används i denna studie beteckningen "USPTO-studien" med syftning på den studie som genomfördes av verket för ekonomi och statistik inom Förenta staternas näringsdepartement och USPTO.

De viktigaste resultaten

Immateriellrättsintensiva industrier bidrar med 26 procent av sysselsättningen inom EU och med 39 procent av EU:s BNP

Immateriellrättsintensiva industrier definieras⁴ som industrier vars användning av immateriella rättigheter per anställd ligger över genomsnittet. Denna studie visar att ungefär hälften av EU:s industrier kan betraktas som immateriellrättsintensiva. Det bör emellertid framhållas att alla industrier använder immateriella tillgångar i någon utsträckning. Man kan hävda att det verkliga bidraget från immateriella tillgångar till EU:s ekonomi undervärderas i denna studie, eftersom den endast fokuserar på immateriellrättsintensiva industrier.⁵

Det visar sig att sådana immateriellrättsintensiva industrier genererade 26 procent av alla arbetstillfällen inom EU under perioden 2008–2010, med nästan 21 procent i varumärkesintensiva industrier, 12 procent i mönsterskyddsintensiva industrier, 10 procent i patentintensiva industrier och mindre andelar i upphovsrättsintensiva och GB-intensiva industrier.⁶ Av en total arbetsstyrka på 218 miljoner människor var under denna period i genomsnitt 56,5 miljoner sysselsatta i immateriellrättsintensiva industrier. Dessutom skapades ytterligare 20 miljoner arbetstillfällen i industrier som tillhandahåller varor och tjänster för de immateriellrättsintensiva industrierna. Om man tar hänsyn till indirekt skapade arbetstillfällen ökar det totala antalet arbetstillfällen som är beroende av immateriella rättigheter till knappt 77 miljoner (35,1 procent).

Under samma period genererade immateriellrättsintensiva industrier nästan 39 procent av den totala ekonomiska verksamheten (BNP) i EU till ett värde av 4,7 biljoner euro. De svarade också för majoriteten av EU:s handel med övriga världen, varvid f mönsterskyddsintensiva, upphovsrättsintensiva och GB-intensiva industrier skapade handelsöverskott.

Immateriellrättsintensiva industrier ger också klart högre löner än andra industrier med ett lönepåslag på mer än 40 procent. Detta är en logisk följd av att det förädlingsvärde som genereras av varje anställd är större i immateriellrättsintensiva industrier än på annat håll inom ekonomin.

4 - Se kapitel 4 om "metoder".

5 - Man bör emellertid komma ihåg att stora delar av ekonomin, särskilt den offentliga sektorn, inte kan anses vara immateriellrättsintensiv.

6 - Det totala bidraget från immateriellrättsintensiva industrier är mindre än summan av bidragen från varumärkesintensiva, patentintensiva, f mönsterskyddsintensiva, upphovsrättsintensiva och GB-intensiva industrier, eftersom många industrier är intensiva i fråga om mer än en immateriell rättighet. Den metod som används i studien säkerställer emellertid att inga bidrag räknas dubbelt.

Bidraget från de immaterialrättsintensiva industrierna till de två viktigaste ekonomiska indikatorerna, sysselsättning och produktion, sammanfattas i de tre tabellerna nedan.⁷

Immaterialrättsintensiva industriers direkta bidrag till sysselsättningen

Immateriella rättigheter	Sysselsättning	Andel av den totala sysselsättningen
Varumärkesintensiva industrier	45 508 046	20,8 %
Mönsterskyddsintensiva industrier	26 657 617	12,2 %
Patentintensiva industrier	22 446 133	10,3 %
Upphovsrättsintensiva industrier	7 049 405	3,2 %
GB-intensiva industrier	374 345	0,2 %
Samtliga immaterialrättsintensiva industrier	56 493 661	25,9 %
EU:s totala ekonomi	218 400 733	

Utöver sitt direkta bidrag till sysselsättningen skapar de immaterialrättsintensiva industrierna även sysselsättning inom andra, icke immaterialrättsintensiva industrier, som förser dem med varor och tjänster för produktionsprocessen. Med hjälp av de input outputtabeller⁸ för EU27 som publicerats av Eurostat kan man beräkna denna indirekta effekt på sysselsättningen inom icke immaterialrättsintensiva industrier. Resultatet sammanfattas i tabellen nedan som visar en uppdelning i direkt och indirekt sysselsättning. Om indirekta arbetstillfällen tas med i beräkningen bidrar de immaterialrättsintensiva industrierna med 35,1 procent av EU:s arbetstillfällen.

7 - För att minimera betydelsen av ofullständiga uppgifter i den ekonomiska statistiken och undvika att fästa överdriven vikt vid ett visst år har de ekonomiska indikatorerna beräknats som ett genomsnitt för åren 2008–2010.

8 - Input-outputtabeller visar flödet av varor och tjänster mellan alla industrier i ekonomin.

Immateriellt intensiva industriernas direkta och indirekta bidrag till sysselsättningen

Immateriella rättigheter	Sysselsättning (direkt)	Sysselsättning (indirekt)	Sysselsättning (direkt+indirekt)
Varumärkesintensiva industrier	45 508 046	17 600 397	63 108 443
Mönsterskyddsintensiva industrier	26 657 617	12 121 817	38 779 434
Patentintensiva industrier	22 446 133	12 738 237	35 184 370
Upphovsrättsintensiva industrier	7 049 405	2 331 390	9 380 795
GB-intensiva industrier	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	374 345
Samtliga immaterialrättsintensiva industrier	56 493 661	20 109 003	76 602 664

Förutom att bidra till sysselsättningen bidrar immaterialrättsintensiva industrier till den ekonomiska produktionen, uttryckt som bruttonationalprodukt. Sammantaget genereras nästan 39 procent av EU:s BNP i immaterialrättsintensiva industrier, varvid varumärkesintensiva industrier svarar för 34 procent, mönsterskyddsintensiva industrier för 13 procent, patentintensiva industrier för 14 procent och upphovsrätts- och GB-intensiva industrier för mindre andelar. I kapitel 6 ges en mer detaljerad redovisning av dessa industriernas bidrag till de nationella ekonomierna i EU:s medlemsstater.

Immaterialrättsintensiva industriers bidrag till BNP

Immateriella rättigheter	Förädlingsvärde/BNP (miljoner €)	Andel av EU:s Totala BNP
Varumärkesintensiva industrier	4 163 527	33,9 %
Mönsterskyddsintensiva industrier	1 569 565	12,8 %
Patentintensiva industrier	1 704 485	13,9 %
Upphovsrättsintensiva industrier	509 859	4,2 %
GB-intensiva industrier	16 134	0,1 %
Samtliga immaterialrättsintensiva industrier	4 735 262	38,6 %
EU:s totala BNP	12 278 744	

Om man jämför resultaten av denna EU-studie med resultaten för Förenta staterna finner man att de båda ekonomierna⁹ har likartad struktur, vilket var väntat med tanke på deras likartade utvecklingsnivå. När det gäller de immaterialrättsintensiva industriernas bidrag är emellertid andelen för sysselsättning och BNP något högre i EU, 26 procent mot 19 procent för sysselsättning och 39 procent mot 35 procent för BNP.

I båda studierna svarar de varumärkesintensiva studierna för den högsta andelen för både sysselsättning och BNP, varpå patent och upphovsrätt följer i Förenta staterna, medan mönsterskydd, patent och upphovsrätt följer närmast i EU. Likaså är lönepåslagen i immaterialrättsintensiva industrier jämfört med andra industrier likartade, 41 procent i EU och 42 procent i Förenta staterna, varvid upphovsrättsintensiva och patentintensiva industrier har de största påslagen på båda sidor om Atlanten.

9 - Till skillnad från USPTO-studien ingår även mönsterskydd i denna studie. Eftersom de flesta mönsterskyddsintensiva industrier också är varumärkes- eller patentintensiva skulle de i vilket fall som helst ha räknats som immaterialrättsintensiva. Det finns emellertid 13 industrier med 3,4 miljoner anställda i EU, som är enbart mönsterskyddsintensiva. Om man utesluter dessa industrier vid analysen för att garantera en exakt jämförelse med Förenta staterna skulle andelen för sysselsättning i immaterialrättsintensiva industrier i EU bli 24,3 procent, vilket fortfarande är högre än resultatet i USPTO-studien.

Med tanke på att 39 procent av BNP (förädlingsvärde) i ekonomin och 26 procent av sysselsättningen genereras i immaterialrättsintensiva industrier är förädlingsvärdet per anställd högre i immaterialrättsintensiva industrier än i övriga delar av ekonomin. Inom ekonomisk teori antar man att industrier där genomsnittsarbetstagaren producerar ett högre förädlingsvärde kan förväntas betala sina anställda högre löner än andra industrier om förhållandena i övrigt är likartade. Det är därför relevant att undersöka om detta högre förädlingsvärde återspeglas i lönenivån i de immaterialrättsintensiva industrierna.

Lönerna är verkligen högre i immaterialrättsintensiva industrier än i andra industrier. Genomsnittslönen per vecka i immaterialrättsintensiva industrier är 715 euro, jämfört med 507 euro i icke immaterialrättsintensiva industrier – en skillnad på 41 procent. Detta "lönepåslag" är 31 procent i mönsterskyddsintensiva industrier, 42 procent i varumärkesintensiva industrier, 46 procent i GB-intensiva industrier, 64 procent i patentintensiva industrier och 69 procent i upphovsrättsintensiva industrier.

Genomsnittlig personalkostnad i immaterialrättsintensiva industrier 2010

	Genomsnittlig personalkostnad (€ per vecka)	Påslag (jämfört med icke immaterialrättsintensiva industrier)
Varumärkesintensiva	719	42 %
Mönsterskyddsintensiva	666	31 %
Patentintensiva	831	64 %
Upphovsrättsintensiva	856	69 %
GB-intensiva	739	46 %
Samtliga immaterialrätts-intensiva industrier	715	41 %
Icke immaterialrätts-intensiva industrier	507	
Samtliga industrier (inkluderad i SBS)	589	

Slutligen har den roll som immaterialrättsintensiva industrier spelar i EU:s utrikeshandel undersökts. Huvuddelen av EU:s handel finns inom de immaterialrättsintensiva industrierna. Vid en första anblick kan det tyckas något förvånande att en så stor andel av importen är immaterialrättsintensiv. Detta beror på att även industrier som producerar råvaror, såsom energi, är immaterialrättsintensiva,¹⁰ medan å andra sidan många icke immaterialrättsintensiva verksamheter inte är omsättningsbara¹¹. Av den anledningen består 88 procent av EU:s import av produkter från immaterialrättsintensiva industrier. En ännu större andel av EU:s export, nämligen 90 procent, kommer från immaterialrättsintensiva industrier.

EU i sin helhet hade ett handelsunderskott på cirka 174 miljarder euro, eller 1,4 procent av BNP. Eftersom de immaterialrättsintensiva industrierna totalt sett har en större andel av EU:s export än dess import bidrar dessa industrier positivt till EU:s handelsposition.¹² EU har handelsunderskott i fråga om varumärkesintensiva och patentintensiva produkter, vilket i viss mån uppvägs av handelsoverskott inom upphovsrättsintensiva, mönsterskyddsintensiva och GB intensiva industrier.

I tabellen nedan sammanfattas handeln i immaterialrättsintensiva industrier på grundval av uppgifter från år 2010.¹³

EU:s utrikeshandel i immaterialrättsintensiva industrier

Immateriella rättigheter	Export Miljoner €	Import Miljoner €	Andel av export	Andel av import	Nettoexport Miljoner €
Varumärkesintensiva	1 023 981	1 158 860	75,5 %	75,7 %	-134 879
Mönsterskyddsintensiva	724 292	703 586	53,4 %	46,0 %	200 707
Patentintensiva	957 748	1 049 795	70,6 %	68,6 %	-92 047
Upphovsrättsintensiva	57 051	41 727	4,2 %	2,7 %	15 325
GB-intensiva	10 577	1 836	0,8 %	0,1 %	8 741
Totalt immaterialrätts-intensiva	1 226 015	1 351 890	90,4 %	88,3 %	-125 875
Icke immaterialrätts-intensiva	130 585	178 640	9,6 %	11,7 %	-48 055
EU:s totala handel	1 356 600	1 530 530	100 %	100 %	-173 930

10 - Enligt Nace-kod 6 är båda industrierna, utvinning av råolja och naturgas, patentintensiva.

11 - Till exempel tjänsteindustrier, såsom de som redovisas i Nace-kod 86 (hälso- och sjukvård) eller 96 (andra konsumenttjänster). Sådana tjänster konsumeras i allmänhet där de produceras.

12 - Sett ur en annan synvinkel svarar de immaterialrättsintensiva industrierna för 89 procent av EU:s utrikeshandel, men bara för 72 procent av dess handelsunderskott.

13 - I likhet med siffrorna för sysselsättning och BNP kan siffrorna för de fem immateriella rättigheterna inte summeras till en totalsumma för immaterialrättsliga industrier, eftersom många industrier är intensiva inom mer än ett av områdena för immateriella rättigheter.

Metod och data

En stor del av denna rapport, särskilt kapitel 4 och bilaga 7.1, ägnas åt att dokumentera den metod som används i studien. Detta har två huvudorsaker:

- 1) På grund av den komplexitet som ligger i att behandla en stor mängd uppgifter som lagrats i flera stora databaser i 27 medlemsstater krävdes en ny avancerad metod för jämförelse av data.
- 2) För att värna om öppenhet och insyn var det viktigt att lämna en så noggrann beskrivning som möjlig av den metod som använts.

Ett annat drag som utmärker den här studien är det mycket breda spektrum av databaser och andra källor som har använts för att fastställa vilka industrier som är immaterialrättsintensiva och att bedöma hur dessa har bidragit till sysselsättning, BNP och andra ekonomiska indikatorer. En fullständig förteckning finns i kapitel 4.

Dessutom har uppgifter från tredjeländer för specificerade industrier använts när så har varit nödvändigt, särskilt för att bedöma handel med produkter med geografisk beteckning.

För att bestämma vilka industrier som ska räknas som immaterialrättsintensiva har OHIM:s och EPO:s databaser samkörts med den kommersiella databasen ORBIS.¹⁴ Den samkörda databas som blev resultatet innehöll uppgifter om cirka 240 000 företag, inklusive det antal gemenskapsvarumärken, registrerade gemenskapsmönster och patent som varje företag ansökt om, tillsammans med industriklassificering och diverse finansiella och ekonomiska variabler för vart och ett av företagen, vilket sammantaget utgör en samling data som kan komma till användning i framtida mer detaljerade studier.

Med hjälp av uppgifterna i denna databas beräknades antalet varumärken, mönster och patent per anställd för varje industri. De som låg över genomsnittet enligt denna mätning ansågs vara immaterialrättsintensiva. Siffrorna beräknades på EU-nivå och ingen hänsyn togs till företagens förekomst i databasens nationella arkiv. Detta synsätt var delvis påtvingat på grund av datamässiga begränsningar, men det var ändå motiverat med tanke på att en industri som definierats som immaterialrättsligt intensiv på grund av att dess im-

14 - ORBIS är en databas som innehåller finansiella uppgifter om europeiska företag, som tillhandahålls av Bureau van Dijk och baseras på uppgifter från dokument i företagsregister eller liknande urkunder i olika länder.

materiella rättigheter registrerats på EU-nivå likaså kunde förmodas vara immaterialrättsligt intensiv om dess nationella immateriella rättigheter per anställd också inkluderades.

En grundläggande tanke bakom den metod som använts i den studie som nu föreligger är att frågan om i hur hög grad en industri är immaterialrättsligt intensiv är en inre egenskap som den har oberoende av var den är förlagd.¹⁵ När vi bedömer det bidrag som varje industri tillför ekonomin mäter vi de arbetstillfällena och den BNP som den genererar i varje medlemsstat och i EU, inte ursprunget till de bakomliggande immateriella rättigheterna.

Ett exempel: Om en biltillverkare med säte i land A bygger en monteringsanläggning i land B kommer de arbetstillfällena och det förädlingsvärde som blir följden att föras till ekonomin i land B. Därför kan man inte dra några slutsatser enbart av denna studie, när det gäller frågan om hur innovativt ett land är. Ett högre bidrag till patentintensiva industrier skulle lika väl kunna vara resultatet av beslut som fattats i ett annat land om var produktionen ska förläggas.

Kapitel 7 visar ursprungsländer för patent, varumärken och mönster i den databas som använts i denna studie samt presenterar statistik över den andel arbetstillfällena i immaterialrättsintensiva industrier i varje medlemsstat som har skapats i företag med säte i andra medlemsstater eller utanför EU.

15 - Ett undantag är geografisk beteckning som analyseras land för land.

www.epo.org

www.oami.europa.eu

